

แม้สถานการณ์ภาวะเศรษฐกิจโลกในปี 2560 จะยังคงต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนและผันผวนอย่างต่อเนื่องจากผลของหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่ นโยบายด้านเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ภายใต้รัฐบาลของนายโดนัลด์ ทรัมป์ การดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางสหรัฐฯ การเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป การปรับสมดุลเป้าหมายทางเศรษฐกิจของจีน และทิศทางของราคาน้ำมันในตลาดโลก แต่เวียดนามกลับเป็นประเทศที่ถูกคาดการณ์ว่าจะมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าในปี 2559 เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัวร้อยละ 6.2 ลดลงจากปี 2558 ที่มีการขยายตัวถึงร้อยละ 6.7

การเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามได้แรงส่งจากภาคการผลิตและการส่งออกที่แข็งแกร่ง รวมถึงสินเชื่อในประเทศที่ต่อเนื่องและการฟื้นตัวของภาคเกษตรที่เคยได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในช่วงต้นปีได้บรรเทาลง การส่งออกยังมีแนวโน้มเติบโตได้อย่างต่อเนื่องจากการที่สินค้าส่งออกของเวียดนามสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก เนื่องจากต้นทุนค่าแรงที่ถูก สินค้ามีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดโลก แม้ในช่วงที่ผ่านมาจะได้รับผลกระทบจากการยกเลิกการผลิตมือถือยี่ห้อ Galaxy Note 7 ของบริษัทซัมซุงจากปัญหาแบตเตอรี่ระเบิดก็ตาม

นักวิเคราะห์จาก the Economist Intelligence Unit หรือ EIU ได้คาดการณ์สถานการณ์ ในปี 2560 ของเวียดนาม ดังนี้

- 1) พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามยังคงมีเสถียรภาพในการบริหารประเทศ แม้จะมีการแบ่งแยกทางด้านนโยบายเศรษฐกิจและการต่างประเทศ เจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติงานที่รวดเร็วภายใต้การชี้นำของรัฐบาลอย่างเคร่งครัดเพื่อสร้างความไว้วางใจในหมู่ประชาชน และรักษาเสถียรภาพทางการเมือง
- 2) เวียดนามจะยังคงดำเนินการขยายความสัมพันธ์กับต่างประเทศแบบรอบด้าน เพื่อถ่วงดุลประเทศจีนในสถานการณ์ทะเลจีนใต้ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ ญี่ปุ่น และรัสเซีย ทิศนคติที่รุนแรงต่อการค้าระหว่างสหรัฐฯกับจีนของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐฯ มีแนวโน้มที่จะเป็นผลดีต่อความสัมพันธ์เวียดนาม-สหรัฐฯ นอกจากนี้ ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในเวียดนามและความสัมพันธ์ของเวียดนามกับรัสเซียยังมีผลกระทบน้อยมากต่อความสัมพันธ์เวียดนาม-สหรัฐฯ ภายใต้รัฐบาลของนายโดนัลด์ ทรัมป์

3) รัฐบาลยังคงดำเนินการปรับโครงสร้างภาคการธนาคารและรัฐวิสาหกิจต่อไป (เนื่องจากระดับหนี้เสียยังอยู่ในระดับสูง) นอกจากนี้ รัฐบาลยังคงดำเนินนโยบายเปิดเสรีทางการค้าโดยให้ความสำคัญต่อการทำข้อตกลงด้านการค้าระดับทวิภาคีกับประเทศต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อรักษาศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ

4) ดุลงบประมาณของเวียดนามยังคงอยู่ในสถานะขาดดุลเนื่องจากการลดอัตราภาษีทางการค้า การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ของรัฐบาลและค่าใช้จ่ายในรัฐสวัสดิการที่เพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การขาดดุลงบประมาณดังกล่าวจะค่อย ๆ ลดลงจากร้อยละ 4.3 ของ GDP ในปี 2559 เป็นร้อยละ 3.9 ในปี 2564

5) อัตราการขยายตัวของ GDP จะเพิ่มสูงขึ้นในปี 2560-2561 โดยเฉลี่ยร้อยละ 6.7 ต่อปี หลังจากที่ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 6.2 ในปี 2559 ทั้งนี้ เวียดนามอาจจะต้องเผชิญกับสถานะเศรษฐกิจชะลอตัวในปี 2562-2563 โดยส่วนหนึ่งอาจเป็นผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา พื้นที่ตัวในระดับปานกลางในปี 2564 จะช่วยให้อัตราการเติบโตในปีนั้นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 6.5

6) เวียดนามจะได้รับประโยชน์จากการโยกย้ายฐานการผลิตเพื่อการส่งออกของประเทศจีน ปัจจุบันที่ตั้งอุตสาหกรรมจากต่างประเทศเข้ามาในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสำหรับการส่งออกในเวียดนามมาจากความมีเสถียรภาพทางการเมืองและการเข้าไปมีส่วนร่วมในข้อตกลงการค้าที่สำคัญ

7) ดัชนีราคาผู้บริโภคจะเติบโตขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 4.4 ต่อปี (ปี 2560-2564) ผลกระทบจากการปรับตัวของราคาน้ำมันในตลาดโลก เงินทองที่อ่อนค่าลงและแรงกดดันด้านอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นจะทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ ธนาคารแห่งชาติเวียดนามมีแนวโน้มที่จะเริ่มดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวดในปลายปี 2560

8) ในช่วงปี 2560-2564 มูลค่าการส่งออกสินค้าจะขยายตัวอย่างรวดเร็วเนื่องจากความต้องการจากภายนอกที่เพิ่มสูงขึ้น ถึงแม้ว่าจะไม่สม่ำเสมอ ประสิทธิภาพในการผลิตมีการเจริญเติบโตอย่างเข้มแข็ง ด้วยการสนับสนุนให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกที่ไม่ใช่สินค้าโภคภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม ดุลบัญชีเดินสะพัดของเวียดนามจะกลับเข้าสู่ภาวะขาดดุลในปี 2560 ซึ่งเป็นการขาดดุลครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2553 อันเป็นผลมาจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ได้คาดการณ์เศรษฐกิจของเวียดนามในปี 2560 ว่า จะยังคงเติบโตดีต่อเนื่องที่ร้อยละ 6.2 โดยยังคงได้รับแรงส่งหลักจากการบริโภคภายในจากการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลาง การฟื้นตัวของภาคการผลิตและการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ปัญหาหนี้เชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL) ก็เริ่มมีแนวโน้มลดลงตามลำดับจากการผลักดันการปฏิรูปและแก้ปัญหาหนี้เสียของธนาคารกลางเวียดนาม อย่างไรก็ตาม IMF ได้เตือนให้รัฐบาลเวียดนามดำเนินนโยบายการคลังที่รอบคอบและไม่ใช้จ่ายเกินตัว เนื่องจากมีปัญหานี้สาธยายที่สูงกวาร้อยละ 60 ของ GDP ควรมีการกำหนดมาตรการดูดซับสภาพคล่อง (sterilization) ส่วนเกินในระบบที่เหมาะสมเพื่อให้เงินไหลเข้าก่อให้เกิดประโยชน์แก่ระบบเศรษฐกิจในระยะยาว และเพื่อลดอัตราเงินเฟ้อและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

บทวิเคราะห์

เวียดนามเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การส่งออกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 2.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2529 เป็น 176.63 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2559 และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2560 ความสำเร็จดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการปฏิรูปเศรษฐกิจจากระบบการวางแผนจากส่วนกลางไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบกลไกตลาด ภายใต้นโยบาย "Doi Moi" ตั้งแต่ปี 2529 การปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศส่งผลให้เวียดนามมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการค้า จากการไหลทะลักของการทำข้อตกลงการค้าเสรีกับต่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทางการค้าและดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ พร้อมกับปรับเปลี่ยนกฎระเบียบในประเทศ เพื่อลดข้อจำกัดทางการค้าและเปิดเสรีด้านการลงทุนมากขึ้น

นอกจากนี้

รัฐบาลชุดปัจจุบันยังมีนโยบายกระตุ้นการขยายตัวด้านเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับสูงควบคู่กับการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นไปที่แผนพัฒนาประเทศระยะ 5 ปี (2559-2563) ควบคู่ไปกับการพัฒนาเชิงสถาบัน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

รวมทั้งเพิ่มสัดส่วนและบทบาทของเอกชนในรัฐวิสาหกิจ การบูรณาการกับเศรษฐกิจภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้ รัฐบาลเวียดนามได้ริเริ่มมาตรการเพื่อเพิ่มอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างเข้มงวดเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการให้ มีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจร้อยละ 6.7 ในปี 2560 และควบคุมให้อัตราเงินเฟ้อต่ำกว่าร้อยละ 4

โดยดำเนินนโยบายที่มุ่งเน้นการยกระดับผลผลิตและขีดความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจ

ตลอดจนผลักดันการปฏิรูปการลงทุนภาครัฐให้เป็นบริษัททุนส่วนปรับโครงสร้างงบประมาณและหนี้สาธารณะ

ออกมาตรการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน การรั่วไหลด้านเงินทุนและทรัพย์สินของรัฐ

การใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ

รวมทั้งให้การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจภาคเอกชนให้กลายเป็นหน่วยงานแกนหลักของเศรษฐกิจในอนาคต และส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพ

ดังนั้น ทิศทางเศรษฐกิจในปี 2560 ของเวียดนามจึงน่าจะจะเป็นไปตามการคาดการณ์ของ EIU และ IMF -3- ทั้งนี้ เวียดนามอาจจะได้รับผลกระทบจากการที่สหรัฐอเมริกาได้ประกาศถอนตัวจากความตกลง Trans-Pacific Partnership หรือ TPP จากการที่เวียดนามจะได้เข้าถึงตลาดสหรัฐฯ โดยไม่มีกำแพงภาษีในเกือบทุกหมวดสินค้า และเงินลงทุนจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม

เวียดนามอาจจะได้รับประโยชน์จากนักลงทุนจีนที่กำลังหาแหล่งพื้นที่สำรองเพื่อรักษาต้นทุนการผลิตให้ต่ำโดยการโยกย้ายฐานการผลิตเพื่อการส่งออกมายังประเทศเศรษฐกิจ ตลาดบุกเบิกใหม่ (Frontier Market)

โดยเฉพาะประเทศกลุ่ม CLMV

ซึ่งเวียดนามจะเป็นประเทศที่ได้รับผลประโยชน์จากการโยกย้ายฐานการผลิตดังกล่าว

เนื่องจากมีความได้เปรียบเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ เช่น ความมีเสถียรภาพทางการเมือง

เศรษฐกิจมหภาคและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มพัฒนาอย่างมีเสถียรภาพ นอกจากนี้

ปัจจุบันเวียดนามยังมีข้อตกลงการค้ากับประเทศอื่น ๆ และหลายฉบับมีผลบังคับใช้กับกลุ่มมหาอำนาจ อาทิ

สหภาพยุโรป ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสมากมายให้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

และช่วยผลักดันการส่งออกของเวียดนามอีกทางหนึ่ง

เวียดนามเป็นพันธมิตรที่สำคัญของไทยทั้งในกรอบอาเซียนและในเวทีระหว่างประเทศอื่น ๆ ทั้งยังเป็นคู่ค้าอันดับที่ 4 ของไทยในอาเซียน และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 7 โลก โดยในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2555-2559)

การค้าระหว่างไทยกับเวียดนามมีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 11,170.24 ล้านเหรียญสหรัฐ

มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.83 ต่อปี โดยในปี 2559 การค้ารวมไทย-เวียดนาม มีมูลค่า 13,852.71

ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 6.91 โดยไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้ามูลค่า

5,003.31 ล้านเหรียญสหรัฐ เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนามได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว

เนื่องจากมีประชากรอยู่ในวัยแรงงาน จำนวนมาก

ความมีเสถียรภาพทางการเมืองและการมีสิทธิพิเศษสำหรับการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศ โดยในปี 2559

(ม.ค. พ.ย.) มีมูลค่า FDI เท่ากับ 18,103 ล้านเหรียญสหรัฐ สาขาที่ได้รับการลงทุนมากที่สุดคือ

อุตสาหกรรมการผลิตและการประมง อสังหาริมทรัพย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีเกาหลีใต้ลงทุนมากที่สุด

ตามด้วยสิงคโปร์ ญี่ปุ่น และจีน **ส่วนการลงทุนของไทยอยู่ในอันดับที่ 9**

เพื่อส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าและการลงทุนของไทยในเวียดนาม

ไทยจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือกับเวียดนามในรูปแบบของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partner)

ที่ทั้ง 2 ฝ่าย ได้รับประโยชน์ โดยมีภาคเอกชนเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญ และภาครัฐเป็นผู้สนับสนุน

ผ่านการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการลงทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่ายในหลายมิติ

ทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาแรงงาน การพัฒนาสินค้าเชิงนวัตกรรม

และนำไปสู่การแสวงหาตลาดที่สามร่วมกัน นอกจากนี้

การเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานของเวียดนามเพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมเวียดนามที่มี

แนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

โดยใช้ความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีการผลิตวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางในกลุ่มสินค้าที่เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่

รัฐบาลไทยพร้อมให้การสนับสนุนตามนโยบายระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor:

EEC)

ซึ่งเป็นนโยบายที่ผลักดันอุตสาหกรรมแห่งอนาคตซึ่งมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก เพื่อเป็นการรักษาความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลกอีกทางหนึ่งด้วย

แหล่งที่มา: ประมวลข้อมูลจาก The Economist Intelligence Unit / <http://www.posttoday.com> /
<http://www.thaibiz.net> / <http://vovworld.vn> / <http://www.prachachat.net> / <http://www.ditp.go.th/>
[https://www.kasikornresearch.com /](https://www.kasikornresearch.com/)

ส่วนบริหารงานภูมิภาคีสํานักอาเซียน
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ